ПАХТА УЧУН КУРАШ УМУМХАЛҚ ИШИ.

ҲАММА ДАЛАДА БЎЛСИН, ПАХТА ТЕРСИН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 227 (4218).
15 НОЯБРЬ
ШАНБА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Ленинизм» колхозининг Абдумурод Абдумаров бошлиқ бригада пахта ва кўсак териш, терилган пахтани тезроқ пунктга жўнатиш ишлари яхши ташкил этилган. Бригадада кўсак чувиш машиналари ҳам кеча-кундуз тўхтовсиз ишлаб турибди. Суратда: бригада аъзоси З. Ризаев кўсак чувиш машинаси ёнида.

Ж. РАЗЗОҚОВ фотоси.

ИККИ КОЛХОЗ МУВАФФАҚИЯТИ

ЯНГИЙЎЛ. (Телефон орқали олинди). Кеча райондаги «Ленинград», Навоий номли, Жданов номли колхозлар йиллик пахта тайёрлаш планларини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

«ЛЕНИНГРАД» колхози аъзолари 810 гектар ернинг ҳар гектаридан 24 центнердан ҳосил йиғиб олиб, пландаги 1900 ўрнига 1912 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Бу ютуққа эришишда Эркин Ёрқулов, Халил Лутфуллаев, Норқул Бўрибоев ўртоқлар бошлиқ бригада ва звеноларнинг аъзолари айниқса намуна кўрсатиб ишладилар. Гектаридан 31 центнердан ҳосил йиғиштириб олган Х. Лутфуллаев звеноси социалистик мусобақада биринчиликни эгаллади.

Қир-адирларда жойлашган бу колхоз аъзолари мўл ҳосил етиштириш учун алоҳида ғайрат кўрсатдилар. Ҳали далаларда ҳосил мўл. Буни ҳисобга олиб колхозчилар давлатга яна 300 тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун шу кунларда ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар.

Шу зонага жойлашган НАВОИЙ НОМЛИ колхоз пахтакорлари ҳам фидокорлик намуналарини кўрсатдилар. Улар 850 гектар ернинг ҳар гектаридан 24,5 центнердан пахта йиғиб олдилар.

Колхознинг Ашир Ниёзов, Отаназар Ёндошев ўртоқлар раҳбарлик қилган участкаларида ҳосилдорлик айниқса юқори бўлди. Бу участкалар гектаридан ўртача 25—26,5 центнердан пахта йиғиб олиб, йиллик планларини анча ошириб адо этдилар.

Навоий номли колхоз аъзолари яна 200 тонна пахта берамиз деб аҳд қилганлар. Ўз сўзининг ҳамиша устидан чиқиб келган бу азамат пахтакорлар об-ҳавонинг ноқулай келганига қарамай, пахта териш ва тайёрлашни асло сусайтирмаётирлар. Қишлоқдаги ҳар бир киши областимиз ва республикамизда ҳам пахта тайёрлаш планининг муваффақиятли бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун фидокорлик намуналарини кўрсатиб ишламоқдалар.

КАДРЛАРНИ ҒОЯВИЙ ЧИНИҚТИРАЙЛИК

Коммунистик мўл-кўлчилик учун кураш авж олдирилган ҳозирги шароитда халқ хўжалигимизнинг малакали, билимдон, ғоявий-сиёсий жиҳатдан етук кадрларга бўлган талаб ва эҳтиёжи тобора ортиб бормоқда. Шу туфайли ҳам КПСС XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг пленумларида кадрларни ўқитиш, тарбиялаш, уларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш масалаларига катта эътибор берилди. Бунинг учун, айниқса, сиёсий маориф шохобчаларида партия ўқувини ҳар жиҳатдан уюшқоқлик билан пухта ташкил этиш зарурлиги уқтирилди.

Бугун республикамизда, шу жумладан, областимизда ҳар йилдагидек сиёсий маориф шохобчаларида янги ўқув йили бошланади. Бу йил бошланғич сиёсий мактаб, марксизм-ленинизм асослари мактаблари ҳамда назарий тўгараклар ва семинарларда ўтган йилдагидан анча кўп, яъни 150 минг коммунист ва партиясиз кадр билим олади.

Бу йилги сиёсий ўқув ҳамма ерда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилаётган кунларга тўғри келди. Ана шундай дамларда сиёсий ўқувни уюшқоқлик билан бошлаш, машғулотларнинг мазмунли, қизиқарли ўтишини таъминлаш партия ташкилотларининг жанговар бурчидир.

Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатадики, партия ўқувининг муваффақияти бу муҳим сиёсий ишга партия ташкилотларининг меҳр билан муносабатда бўлишларига, пухта тайёргарлик кўрилишига боғлиқдир. Бу соҳада Бекобод, Чирчиқ шаҳар партия комитетлари, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ район партия комитетлари томонидан тўпланган тажрибалар ибратлидир. Ўтган йили уларда партия ўқуви муваффақиятли якунланди. Бунинг сири нимада?

Аввало шуни айтиш керакки, юқорида айтилган шаҳар ва район партия ташкилотлари, сиёсий маориф, уйлари, партия кабинетлари бошланғич партия ташкилотлари билан ҳамкорликда иш олиб борадилар. Ҳар бир корхона, колхоз, совхозда сиёсий ўқиш учун қулай хоналар ажратадилар. Бу хоналар керакли кўргазмали қуроллар билан жиҳозланади. Сиёсий адабиётлар билан таъминланади. Энг муҳими, уларда пропагандист кадрларни танлашга, уларнинг маҳоратини ошириб боришга алоҳида аҳамият берилади.

Дарҳақиқат ҳар бир машғулотнинг юқори мазмунли, ғоявий-сиёсий жиҳатдан юксак даражада ўтиши пропагандистларнинг маҳоратига боғлиқ. Агар пропагандист у ёки бу тема юзасидан ўтказиладиган машғулотга олдиндан пухта тайёргарлик кўрса, ўша темага оид сиёсий адабиётлар билан атрофлича танишса, ўз суҳбатини маҳаллий турмушдан олинган мисоллар билан бойитиб борса, албатта, унинг машғулоти тингловчиларда катта қизиқиш уйғотади. Ҳар қандай пропагандист билан ҳар қандай агитаторнинг санъати ҳам, деган эди В. И. Ленин, эшитувчиларга жуда яхши таъсир қилиши учун маълум ҳақиқатни уларга мумкин қадар ишончлироқ қилиб, мумкин қадар тушунишга осон қилиб, мумкин қадар яққолроқ ва эсда қаттиқ сақланадиган қилиб гапиришдан иборатдир.

Сиёсий маориф шохобчаларида партия ўқувида ҳар йилгидек бу йил ҳам Лениннинг назарий меросини ўрганиш бош масала бўлиб қолади. Зотан сиёсий ишларимизнинг бутун мазмуни партиянинг, бутун халқнинг Ленин васиятларини ҳаётга татбиқ қилиш юзасидан олиб бораётган курашини кўрсатишдан, марксизм-ленинизм назариясининг оламшумул аҳамиятини тушунтиришдан, дунёда биринчи ишчи-деҳқон давлатининг асосчиси В. И. Лениннинг тарихий ролини яққол кўрсатиб беришдан иборат бўлиши керак.

Ленин асарларини ҳар тарафлама ва чуқур ўрганиш коммунизм қураётган совет кишисининг маънавий дунёсини бойитади, уни ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтиради. Рўй бераётган воқеаларга оқилона ва принципиал баҳо беришга ўргатади. Машғулотларда Ленин асарларини ўрганиш ҳеч сўзсиз мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш практикаси, дунёда социализмнинг ривожланиб бориш жараёни, халқаро коммунистик ҳаракат қонуниятлари билан узвий равишда боғлаб олиб борилиши керак.

Кадрлар ўртасида катта тушунтириш ва сиёсий ишларни олиб бориш, улар дунёқарашларини марксизм-ленинизм ғоялари билан бойитиб бориш ҳам талаб этилади. Бу вазифани бажаришда ҳеч шубҳасиз сиёсий маориф шохобчаларида партия ўқувининг роли каттадир. Шу туфайли ҳам бу йил сиёсий ўқувнинг кўлами бирмунча кенгайди. Бу йил барча звеноларда коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилги Халқаро кенгаши ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитетининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш тўғрисидаги материаллари, социализм билан империализм ўртасидаги идеология курашига оид кўплаб қўшимча лекциялар, суҳбатлар, назарий семинарлар ўтказилади.

Демак, партия ташкилотлари ҳамма ерда партия ўқувини уюшқоқлик билан ташкил этиш, машғулотларнинг ўз вақтида мазмунли ва қизиқарли ўтишини таъминлашга алоҳида эътибор беришлари, бу ишни доимо назорат қилиб боришлари зарур.

Сиёсий маориф уйлари ва партия кабинетларининг фаолиятини ҳар жиҳатдан яхшилаш зарур. Уларда пропагандистлар учун зарур бўлган барча сиёсий адабиётлар, кўргазмали қуроллар ҳамиша муҳайё бўлиши керак. Ҳамма ерда сиёсий ўқишнинг белгиланган план асосида ўтказилишини таъминлаш учун сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари ёрдам берсинлар.

Марксизм-ленинизм ғояларини кундалик ҳаётимизга амалий татбиқ этиш, уни чуқур ўрганиш коммунизм қуришдек улуғвор вазифани муваффақиятли бажаришда бебаҳо ёрдам беради.

ЎЗБЕКИСТОН САБЗАВОТЧИЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, сабзавот ва полиз экинларидан дуруст ҳосил етиштирдилар ҳамда шу экинлар ҳосилини давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар. Мажбуриятдаги 475 минг тонна ўрнига 529 минг тоннадан зиёд, яъни ўтган йилнинг шу кунидагига нисбатан 76 минг тонна кўп сабзавот сотилди. Мажбуриятдаги 225 минг тонна полиз маҳсулоти ўрнига 278 минг тонна яъни ўтган йилнинг худди шу кунидагидан 56 минг тонна кўп полиз маҳсулоти сотилди.

Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Андижон, Наманган, Қашқадарё ва Сирдарё областларининг сабзавотчилари, полизчилари ўз мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Ҳозир республика колхоз ва совхозлари қолган ҳосилни батамом йиғиштириб олмоқдалар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

● *Кунлар, соатлар ғанимат. Қулай фурсатдан унумли фойдаланайлик.* ● Кўрак териш ва чувиш машиналари тўхтовсиз, юқори унум билан ишласин. Сушилкаларда кечаю-кундуз пахта қуритишни таъмин этайлик. Бир грамм ҳам „оқ олтин"нинг нобуд бўлишига йўл қўймайлик. ● Далада ишлаётганларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатайлик. Ёшу-қари, эру-аёл, ҳамма планнинг тезроқ бажарилишига ўз ҳиссасини қўшсин!

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ОҚҚЎРҒОН. «Ленинобод» колхозининг Бўрибой Алибоев бошчилик қилаётган пахтачилик бригадасининг азамат коллективи бу йилги шароитда мардонаворлик билан меҳнат қилиб, юксак маррани кўзлаб, иш юритмоқда.

Улар беш йилликнинг тўртинчи йилида 100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Шу кеча-кундузда етиштирилган ҳосилини тез суръатлар билан йиғиб-териб олмоқдалар.

Бу ишда чевар теримчиларнинг хизмати катта бўлмоқда. Илғор теримчилардан Х. Ўтаева, Ў. Умарова, А. Алибоевалар ҳар куни 50—60 килограммдан пахта териб хирмонга баракали ҳисса қўшмоқдалар.

Бригада деҳқонларига яқиндан ёрдам бераётган Энгельс номли мактаб ўқувчилари ҳам яхши натижаларга эришяпти.

Қ. ҚИДИРБОЕВ.

●

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. «Ленинский путь» колхозининг Цой Владимир бошлиқ бригада пахта далаларида йиғим-терим ишлари намунали ташкил этилган. 70 гектар пахта майдонида ҳар куни 140—150 киши ҳормай тер тўкишяпти.

«Зангори кема» капитанлари агрегатларини унумли ишлатиб, юқори кўрсаткичларга эришдилар. Шек Владимир, Закирия Бурхонов каби механизаторлар баракали меҳнат қилишмоқда.

Й ОДИЛОВ.

КАТТА ХИРМОН КЎТАРДИК

Далаларда пахта учун курашнинг қайноқ дамлари кетяпти. Ҳар бир пахтакор, деҳқон, механизатор ва мутахассис етиштирилган ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олиш учун ҳар бир кундан унумли фойдаланган ҳолда ғайратларига-ғайрат қўшмоқдалар.

Барчага маълумки, йилимиз деҳқонлар учун анча мураккаб ва ноқулай келди. Мана шундай оғир шароитда пахтадан мўл ҳосил етиштирган, пахтакорларимиз ҳозирги кунда ўз меҳнат дурдоналарини йиғиб-териб олмоқдалар.

Колхозимиз деҳқонлари ва механизаторлари йиғим-терим ишлари бошланмасдан бир неча кун олдин пахта терими тадбирларини белгилаб чиқдилар. Айниқса, машина теримига пухта тайёргарлик кўриш ва «зангори кема»ларнинг далаларда унумли ишлаши учун зарур шарт-шароит ҳозирлаш кераклиги уқтирилди.

Хўжалигимиз йиғим-теримни районда биринчилар қаторида бошлади. Пахта терими суръати кундан-кун оширилди. Хўжалигимиздаги ҳар бир деҳқон механизатор ва ишга яроқли киши пахта далаларида бўлди.

Натижада йиллик пахта тайёрлаш плани муддатидан илгари шараф билан бажарилди. Эл хирмонига 2400 тонна, ҳар гектар ердан 24 центнердан ошириб «оқ олтин» тўкилди.

Ҳосилнинг асосий қисмини машиналар ёрдамида териб олиш мўлжалланган эди. Механизаторларимизнинг ташаббус кўрсатиб фидокорлик билан ишлаётганликлари туфайли ҳам баракали хирмон кўтарилди.

Колхозимизда пахтадан мўл ҳосил етиштирган бригада ва звенолар кўп. Уста пахтакор Исмоил Жўраев бошлиқ бригада 96 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил кўтарди. Етиштирилган ҳосилнинг 90 процентидан ортиғи юқори сортларга топширилди. Уларнинг нияти ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнерга етказишдир.

Олимбой Аъзамов, Раймжон Назаров, Анвар Эгамов, Исмоил Ҳожибеков бошлиқ звено пахтакорлари йиғим-теримни намунали олиб бориб, ҳар гектар ердан 26—27 центнердан пахта йиғиб олдилар.

Шуни фахр билан айтиш керакки, колхозимизда турсунойчи механизатор хотин-қизлар ҳам қаҳрамонона меҳнат қилишмоқда. Ана шулардан бири — Венера Зилаева бошлиқ звено деҳқонлари бу йил 35 гектар ерда пахта етиштириб, гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтариш учун ёз бўйи тер тўкиб меҳнат қилишди. Яхши ният билан қилинган меҳнат самарали якунланди. Шу кунгача олинган ҳосил гектар бошига 25 центнердан ошиб кетди. Веneranинг ўзи эса «зангори кема» бункеридан 100 тонна пахта тўкди.

Шунингдек, илғор механизатордан ҳисобланган Баринбой Кулманов, Тошбул Мамараимов, Кўчиев каби меҳнатсеварлар ҳозиргача «зангори кема» билан 70—80 тоннадан пахта териб бердилар.

Колхозда кўп минг килограммчи теримчиларнинг меҳнати самарали бўляпти. М. Болтабоева, Г. Алибекова, Ш. Айдарова каби кўплаб чевар теримчиларимиз 120—150 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар.

Пахтакорларимизга йиғим-теримда яқиндан ёрдам бераётган шаҳарлик ҳашарчиларга йиллик пахта тайёрлаш плани бажарилган бугунги кунда чексиз миннатдорчилигимизни билдирамиз. Бу ишда айниқса катта ғайрат кўрсатган Калинин районидан келган 31, 32, 36, 67-мактаб ўқувчиларидан миннатдормиз.

Пахтакорлар даладаги ҳосилни тўла йиғиб-териб олиб, яна давлатга 150 тоннадан ортиқ пахта топшириш, гектар бошига олинадиган ҳосилни 30 центнерга етказмоқчилар. Улар ўз самарали меҳнат совғаларини доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига армуғон қиладилар.

Қўчқор БОЙМИРЗАЕВ,
Янгийўл районидаги Жданов номли колхоз раиси.

УГАЙ ДЕ-ЧЕН,
партия ташкилотининг секретари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДАН

КПСС Марказий Комитети билан СССР Олий Советининг Президиуми КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия Контроли Комитети раисининг ўринбосари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Василий Ефимович ЧЕРНИШЕВ узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 1969 йил 12 ноябрь куни вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Пахта йиғим-теримида деҳқонларга астойдил ёрдам кўрсатаётган ҳашарчиларнинг меҳнати бениҳоя катта бўлмоқда. Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институтининг ходимлари Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз пахта далаларида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилиб, колхоз хирмонига барака киритишяпти. Суратда: институт ходимларидан (чапдан) С. Тошпўлатов, Ч. Мамазиёев, Ч. Тожиева, М. Жўраевлар.

А. Абалян фотоси.

ШОЛИ ДАВЛАТГА

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ДАВЛАТГА ШОЛИ СОТИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 14 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ЙИЛЛИК ПЛАНГА НИСБАТАН ПРОЦЕНТ ҲИСОБИДА)

Областимиз шоликорлари кечаги кунгача давлат хирмонига 7547 тонна шоли тўкиб, йиллик планни 45,1 процент қилиб бажаришди. Бу хирмонга Оржоникидзе — 94,3, Янгийўл —61,5, Ўрта Чирчиқ — 54,4, Калинин —53,6, Бекобод — 45,2, Юқори Чирчиқ — 35,2, Оққўрғон—38,7, Бўка — 30,6, Бўстонлиқ райони—16,5 процент миқдорида шоли тўкишган.

356.000 тонна учун

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 14 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери, **тўртинчи стун** — бир кунда машинада терилгани, **бешинчи стун** — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Оққўрғон	0,56	88,85	0,15	72,34
Янгийўл	0,77	87,92	0,39	51,66
Оржоникидзе	0,93	73,93	—	46,00
Юқори Чирчиқ	0,85	73,76	0,16	64,56
Ўрта Чирчиқ	0,54	72,23	0,24	48,79
Бекобод	0,58	62,85	0,13	31,28
Бўка	0,53	60,40	0,05	34,76
Область бўйича	0,61	74,88	0,18	50,40

БУГУН СИЁСИЙ МАОРИФ ШОХОБЧАЛАРИДА ПАРТИЯ ЎҚУВИ БОШЛАНАДИ

МИЛЛИОНЛАР УНИВЕРСИТЕТИ

НАЗАРИЯНИ ЧУҚУР ВА ИЖОДИЙ ЎРГАНАЙЛИК

Марксизм-ленинизм таълимоти — революцион тафаккур ва революцион ҳаракатнинг бу абадий барҳаёт чашмаси давримизнинг байроғи, ҳозирги замон революцион кучларининг ўткир қуролидир.

Шу боисдан партиямиз марксизм-ленинизмнинг назарий ва ғоявий бойлигини актив тарғиб қилишни, уни чуқур тушунтириш, революцион назариянинг софлиги учун кураш олиб боришни ўзининг муқаддас интернационал бурчи, деб билади.

КПСС XXIII съезди, партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари кадрларни марксизм-ленинизм назарияси билан пухта қуроллантиришга катта аҳамият берди. КПСС Марказий Комитети партия маорифининг мунтазам системасини ишлаб чиқди, кишиларнинг билим даражаси ва қизиқишларини ҳисобга олиб, партиявий ўқишнинг бошланғич, ўрта, олий босқичларида марксизм-ленинизмнинг таркибий қисмларини изчил ўрганиш йўлларини белгилади.

Ўтган ўқув йилининг якуни шуни кўрсатдики, қаерда партия комитетлари, бошланғич ташкилотлар сиёсий маорифга эътиборни кучайтирган бўлсалар, ўша ерда машғулотларнинг ғоявий-назарий савияси юқори бўлди. Буни биз Тошкент, Чирчиқ, Бекобод, Олмалиқ шаҳар партия комитетлари, Орджоникидзе, Калинин, Ўрта Чирчиқ ва Юқори Чирчиқ район партия комитетлари ишида кўришимиз мумкин.

Бекобод металлургия заводи ва цемент комбинатида, Ангрен ГРЭСида машғулотлар айниқса мазмунли ўтди. Пропагандистлар, партия ташкилотлари бу ерда программа материалларидан ташқари назарий конференциялар, кечалар ўтказишга ҳам аҳамият беришади. Бекобод шаҳар партия комитети, корхона партия ташкилотлари томонидан «В. И. Лениннинг ҳаёти — халққа хизмат қилиш намунасидир», Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» асарига бағишлаб уюштирилган илмий-назарий конференциялар юқори савияда ўтди. Конференция ишида шаҳар активи, зиёлилар қатнашдилар. Машғулотларда интернационал тарбия масалалари ҳам алоҳида ўрин олди. Масалан, металлургия заводи пропагандисти Шаганов, Костенко ва бошқалар пролетар интернационализмига оид темаларни ўтганларида, ўзлари яшаб турган шаҳар, ишлаётган корхоналари ҳаётидан мисоллар келтириб машғулотларнинг қизиқарли бўлишига эришдилар.

Ўртоқ Ўтабоев Юқори Чирчиқ районида 18 йилдан бери пропагандист. У машғулотларни қизиқарли, ижодий ўтишига кўпроқ аҳамият беради. Ҳар бир машғулотга тайёрланишда марксизм-ленинизм классикларининг асарларидан кенг фойдаланади. Кўргазмали қуроллар тайёрлайди.

Айниқса ўқув йили охирида область миқёсида ўтказилган «Партия ўқуви самарадорлиги ва уни яхшилаш йўллари» темасидаги илмий-методик конференция пропагандистлик маҳоратнинг ўсганлигини кўрсатди. Конференцияда область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова, бир қатор олимлар партия пропагандаси самарадорлигини ошириш йўллари ҳақида доклад қилдилар, пропагандистлар ўзаро тажриба алмашдилар. Бунга ўхшаш конференциялар Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен шаҳарлари, Калинин, Бекобод районларида ҳам ўтказилди.

Коммунистлар ва партиясиз активларнинг назарияга бўлган қизиқишлари йил сайин ортиб бормоқда. Агар 1968-1969 ўқув йилида 140 мингга яқин киши партиявий ўқишга тортилган бўлса, бу йил ҳамма формаларда 150 мингга яқин киши иштирок этади. КПСС Марказий Комитети идеология бўлимининг тавсиясига асосан ўқув программалари ва планларига қисман қўшимчалар киритилган.

Бу йил партия шохобчаларининг барча звеноларида коммунистик ва ишчи партияларининг 1969 йилги Халқаро Кенгаши ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитетининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига доир материаллари ҳамда социализм билан империализм ўртасидаги идеология кураши масалалари юзасидан қўшимча машғулотлар, лекциялар, суҳбатлар ва назарий конференциялар ўтказилиши кўзда тутилади.

Дастлабки 2 та машғулот коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашига бағишланади. Бошланғич-сиёсий мактабларни тугатганлар йил давомида партия ва ҳукумат қарорлари, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига доир материалларни ўрганадилар. Ўрта звено тингловчиларига тўртинчи предмет — илмий коммунизм асослари кейинги йиллар программасига киритилган. Олий звеноларда эса ўқув марксизм-ленинизм классиклари асарларини, КПСС тарихи ҳамда жаҳон коммунистик ҳаракатига доир материалларни мустақил ўрганиш асосига қурилади. Бунда семинарлар, партия активи мактаблари, — марксизм-ленинизм университетларининг асосий эътибори коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан ва техника революциясининг социал оқибатлари, ижтимоий муносабатлар, социалистик демократияни ривожлантиришнинг актуал проблемалари, КПССнинг буржуа идеологиясига, оппортунизм ва ревизионизмга қарши, революцион назариянинг софлиги, халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги учун кураш масалаларини ўрганиш кўзда тутилади.

Комсомол сиёсий маорифи тўгараклари, семинар машғулотларининг асосий мазмуни КПСС ва ВЛКСМ тарихини, маркча-ленинча сиёсий иқтисод ва фалсафанинг, коммунистик ёшлар ҳаракатининг ҳозирги проблемаларини ўрганишга қаратилади.

Бу йил областимиз партия ўқуви системасида 8351 пропагандист машғулотларга раҳбарлик қилади. Тошкент область ва шаҳар партия комитетлари Сиёсий маориф уйи пропагандистларнинг назарий ва методик тайёрлигини оширишга катта аҳамият бериб келмоқда.

Сиёсий маориф уйи методик кенгаши айрим темаларни ўрганиш юзасидан маслаҳатлар тайёрлаб жойларга юборди. Сиёсий маориф уйи планига асосан пропандистлар билан ишлаш давом эттирилади. Ҳозирдан бошлаб, сиёсий маориф кабинетлари ўз ишларини яхшилашлари, методик советлар, консультациялар ишини йўлга қўйиш, ўқув йили давомида пропагандистларни зарур маҳаллий материаллар билан таъминлаб бориш, илғор пропагандистларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш зарур.

Сиёсий маориф системасида янги ўқув йилини зўр уюшқоқлик билан бошлаш барча партия ташкилотларининг муқаддас бурчидир.

И. БОБОХОНОВ,
Тошкент область ва шаҳар партия комитетлари Сиёсий маориф уйи мудирининг ўринбосари.

Янгийўлдаги медицина билим юрти студентлари доҳий асарларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Бу ерда тез-тез китобхонлар конференциялари, сиёсий адабиётлар виставкалари уюштириб турилади. Суратда: бир группа студентлар В. И. Ленин асарларини кўздан кечирмоқдалар.

Б. Ғафуров фотоси.

Маркс—Энгельс—Ленин ғояларини чуқур ўрганиш ва пропаганда қилиш — партия ташкилотларининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги идеология ишларининг негизидир.

КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан.

МАҲОРАТ ДАРГОҲИ

Сиёсий маориф кабинети ҳар куни ишчилар билан гавжум бўлади. Улар сменадан сўнг бу ерга келиб, турли хил адабиётлар билан танишадилар, газета ва журналларда босилган янгиликлардан хабардор бўладилар. Шундай қилмаса бўлмайди ҳам. Чунки уларнинг аксарияти бирор сиёсий тўгарак ёки семинарга аъзодирлар. Бу ерда ўқиб ўрганганлари машғулотларда қўл келади.

Ўтган йилги сиёсий ўқув корхонада муваффақиятли якунланган эди. 6037 коммунист ва партиясиз сиёсий мактаб ва тўгаракларда ўз билимини оширди.

— Айниқса биз лекция пропагандасига катта эътибор бердик, — дейди Тошкент тўқимачилик комбинати сиёсий маориф кабинетининг мудири А. Шигильчев, — ҳар ойда цех, ётоқхона ва хонадонларда 140 тагача лекция ўқилди. Ўқув йили давомида тингловчилар мингдан ортиқ лекция тингладилар. Лекторларимиз ва пропагандистларимиз айниқса доҳий назарий меросини омма онгига чуқур сингдиришга кўпроқ эътибор бердилар. Бу соҳада юзга яқин лекция ўқилди.

Бу йилги ўқув йилида 6 мингга яқин тўқувчи 201 та мактаб, тўгарак ва назарий семинарларда ўз сиёсий билимини оширади. Айни пайтда 38 та коммунистик меҳнат мактаби, тўртта халқ университети ҳам ўз машғулотларини бошлаб юборади. Х. Тўлаганов, С. Насриддинов, М. Горбачева каби тажрибали пропагандистлар бу йил ҳам омма орасида бўлиб, сиёсий билимларни кенг тарғиб қиладилар.

Ҳозироқ сиёсий маориф кабинети чироқлари кеч тунгача ёниқ турибди. Пропагандистлар ва тингловчилар ёнма-ён ўтиришиб, партия ўқуви йилини намунали бошлаш тараддудини кўрмоқдалар.

А. КАРИМОВ.

ЮБИЛЕЙ ЎҚУВ ЙИЛИ

Бу йилги сиёсий ўқувнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, партия маорифининг барча звеноларида асосий предметдан ташқари коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгаши ҳужжатлари ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига доир сиёсий ҳужжатлар ҳам ўрганилади. Шунинг учун ҳам биз бу йилги ўқувга ҳар жиҳатдан пухта ҳозирлик кўрдик.

Район партия комитети агитация ва пропаганда бўлими ходимлари сиёсий маориф кабинети активлари билан бирга барча бошланғич партия ташкилотларида сиёсий ўқув билан боғлиқ бўлган масалаларни чуқур ўргандилар. Бевосита коммунистлар ва партиясиз активлар билан суҳбатлар уюштирилди. Натижада район бўйича 27 бошланғич сиёсий мактаб, марксизм-ленинизм асослари бўйича 84 мактаб ҳамда 35 семинар ташкил этиш лозим, деган хулосага келинди. Бу звеноларда 3 мингга яқин тингловчи, 160 пропагандист бор.

Биз бажарилган ишларга якун ясаш, ютуқлар кўламини кенгайтириб, йўл қўйилган камчиликларни вақтида бартараф этиш чораларини кўришга одатланиб қолганмиз. Шу боисдан ҳам янги ўқув йилига тайёргарлик даврида ўтган йилги ўқув якунларини бир бор кўздан кечириб чиқдик. Июль—август ойларида барча бошланғич партия ташкилотларида ўтган ўқув йили якунлари муҳокама қилинди. Коммунистларнинг фикр ва мулоҳазалари ўрганилди. Сўнг район партия комитети бюросида бу муҳокамаларга якун ясалди.

Бюро сиёсий ўқишни ташкил этишдаги илғор тажрибаларни умумлаштириб, янги ўқув йилида амалга оширилиши лозим бўлган тадбирларни белгилади.

Консультантлар группалари ва семинарлар раҳбарларининг янги состави ҳам тузиб чиқилган. Улар ўз иш графикларига эга. Бу йил 30 пропагандист кечки марксизм-ленинизм университетида илмий коммунизм курсидан билим олади. Ҳар ойда бир марта ўтказиладиган доимий семинарларда пропагандистларни қизиқтирган масалалар муҳокама қилиняпти.

Яқинда колхоз-совхозлар партия ташкилотлари ҳамда Чорвоқ ГЭСи қурилиши цех партия ташкилотлари секретарларининг семинари ўтказилди. Ўқув йили бошланиши арафасида пропагандистларнинг бир кунлик семинари ҳам бўлиб ўтди.

В. ЛИ,
Бўстонлиқ район партия маорифи кабинетининг мудири.

ПУХТА ҲОЗИРЛИК БИЛАН

ТОШКЕНТ

КУЙБИШЕВ райони коммунистлари партия маорифи системасида бошланаётган янги ўқув йилини ҳар қачонгидан ҳам пухта ҳозирлик билан кутиб олдилар.

Бу бежиз эмас, албатта. Янги ўқув йили доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги арафасида бошланяпти. Шунинг учун ҳам бу ўқув йилида доҳийнинг назарий меросини чуқур ўрганишга, унинг ҳаётбахш ғояларини турмушга татбиқ этишга кўпроқ эътибор берилади.

Районда бу йил тингловчилар сони яна минг кишига кўпайди. Пропагандистлар сони ҳам ошди. Район партия комитети пропагандистларни танлаш ва уларни тарбиялаш, сифат составини яхшилаш устида алоҳида қайғурди. 601 пропагандистдан 475 киши олий маълумотлидир. 117 киши эса олий ўқув юртларининг сўнгги курсларида таълим олиш билан бирга омма орасида сиёсий ишлар олиб боради.

Янги ўқув йили арафасида район пропагандистларининг методик семинари ўтказилди. Семинарда Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти доценти А. Афанасьев «Ҳозирги халқаро шароитда антиимпериалистик кучлар олдида турган вазифалар», шу институт илмий коммунизм кафедрасининг ўқитувчиси А. Долбин «Коммунистик ҳаракатнинг актуал проблемалари», тарих фанлари кандидати Т. Мазитова «Ҳозирги даврда империализмнинг янгича найранглари» деган темаларда лекция ўқидилар.

Сўнг пропагандистларга бир қатор тавсиялар берилди. Район партия комитети ташаббуси билан ҳар ойда бир марта шундай методик семинарлар ўтиб туради. Бу семинарлар пропагандистлар билимини оширишга катта ёрдам беради.

Жамоатчилик топшириғини сидқидилдан бажараётган пропагандистлар меҳнати муносиб тақдирланяпти. Район партия комитети пропагандистлардан 37 кишини Фахрий ёрлиқ билан мукофотлади.

ЧИРЧИҚ

ОЛТИ мингдан ортиқ коммунист ва партиясиз партия маорифи системасининг турли звеноларида ўқиш истагини билдирдилар. Шунга қараб шаҳарда 16 та бошланғич сиёсий мактаб, 20 та марксизм-ленинизм асослари мактаби, 45 та назарий семинар ташкил этилди.

Назарий семинарларнинг 30 тасида В. И. Лениннинг «Нима қилмоқ керак?», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали», «Материализм ва эмпириокритицизм», «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари» каби йирик асарлари ўрганилди. Қолган 15 та семинарда эса тингловчилар «Ленин ва техника тараққиёти», «Ленин ва ёшлар тарбияси» каби тематик машғулотлар ўтадилар.

Шаҳар саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларида коммунистлар биринчи машғулотда Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгаши ҳужжатларини ўрганадилар. Бу ҳужжатни ўрганиш учун тўрт соат вақт ажратилган. 211 пропагандист пухта тайёргарлик кўрган ҳолда ишчилар ҳузурига бориб биринчи машғулотларни бошлайди.

Шаҳар партия комитети пропагандистларга ёрдам бўлсин, деб турли семинарлар ўтказишни тажриба қиляпти. Яқинда бўлиб ўтган семинарда янги ўқув йилида пропагандистлар олдида турган вазифалар алоҳида уқтириб ўтилди. Навбатдаги методик семинарларда эса «Партия ўқуви самарадорлигини ошириш йўллари», «Лениннинг назарий мероси — партия пропагандасининг ғоявий асосидир» каби темаларда фикр юритилади.

Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати, электрохимия комбинати, «Узбекхиммаш» заводи каби корхоналар партия маорифи кабинетларига қўйилган бой адабиётлар ҳам пропагандистлар ва тингловчилар учун асосий қўлланма бўла олади. П. Бондаренко, А. Алексеенко, Т. Абдумўминов каби моҳир пропагандистлар мана шу қўлланмалардан унумли фойдаланган ҳолда машғулотларга тайёрланмоқдалар.

ЯНГИЙЎЛ

«КОММУНИЗМ» колхозида жамоатчилик асосида ташкил этилган партия маорифи кабинети бир неча йилдирки, пропагандистлар ва тингловчилар хизматини бажариб келяпти. Кабинетга ўқув ва методик адабиётлар, қўлланмалар қўйилган. Махсус папкаларда турли темаларга оид методик қўлланмалар сақланяпти.

Пропагандистлар ўз суҳбатлари учун зарур бўладиган маҳаллий фактларни ҳам йиғиб шу папкаларга жамлаганлар. «Колхозда меҳнатни илмий ташкил этиш», «Хўжаликнинг ўтмиши, ҳозирги куни ва келажаги» каби мавзуларда йиғилган фактлар ёш пропагандистлар учун ғоятда қимматлидир. Илғор пропагандистлар тажрибасини ҳикоя қилувчи махсус материаллар ҳам кўпчилик эътиборини қозоняпти.

Кабинет ва методик совет иши партия ташкилоти томонидан тасдиқланган план асосида олиб борилади. Бу ерда ҳар ойга мўлжалланган календарь ва бир йиллик ишни ўз ичига қамраб олган перспектив план тузилган. Планларда бажарилиши лозим бўлган тадбирлар, ижро этувчилар конкрет кўрсатилган.

Колхоз партия ташкилоти кўраётган бу тадбирлар пропагандистлар маҳоратини ошириш ва сиёсий ўқув савиясини оширишга катта ёрдам беради.

✻ ✻

Партия маорифи системасида бошланаётган янги ўқув йилини Оққўрғон районидаги Навоий номли колхоз коммунистлари пухта тайёргарлик билан кутиб олдилар. Колхоз пахтакорлари йиллик планни муддатидан олдин адо этиб, энди ўз сиёсий билимларини оширишга киришмоқдалар. Суратда: тингловчилардан И. Югай, И. Обидов, Ш. Абдуллаев, Э. Сайдолимов ва И. Халимулин ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

✻ ✻

БИНОКОРЛАР БИЛИМ ОЛМОҚДАЛАР

Бу йилги партия сиёсий-маорифи ўқуви катта сиёсий санага тайёргарлик кўрилаётган тарихий бир дамда бошланмоқда. Барча совет халқлари пролетариатнинг буюк доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш тараддудида социалистик мусобақани янада авж олдирган ҳолда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бинокорларимиз ҳам бугун китоб-дафтар қўлтиқлаган ҳолда сиёсий тўгаракларга йўл оладилар. 50 минг кишилик бинокорлар армиясининг деярли учдан бир қисми ўқимоқда. 5 мингдан ортиқ комсомол-ёшлар олий ўқув юртларининг сиртқи ва кечки бўлимларида, техникумларда, ишчи-ёшлар мактабларида таҳсил кўрмоқдалар. 10 мингдан ортиқ киши сиёсий-маориф тўгаракларига қатнаб, ўз билимларини оширадилар. 600 пропагандист сиёсий тўгаракларда машғулотлар олиб боради.

«Главташкентстрой»га қарашли кўпгина қурилиш трестлари, ташкилотлари, бошқармалар, бинокорлик материаллари саноати корхоналари ва муассасаларида сиёсий ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрилди. Бош бошқармага қарашли 2-«Строймеханизация» тресті ҳузурида ташкил этилган сиёсий маориф тўгаракларида 200 киши ўқийди. Мазкур трест партия ташкилоти сиёсий ўқув йилига тааллуқли бўлган барча тайёргарликни олдиндан кўриб қўйди.

«Главташкентстрой»га қарашли транспорт хўжалиги бошқармаси ишчи-хизматчиларидан 32 киши сиёсий-маориф тўгаракларига жалб этилган. Булардан 20 киши коммунистлардир. Сиёсий ўқувга ҳамма нарса тахт қилиб қўйилган. Шунингдек, 1-пардозлаш тресті партия ташкилоти ҳам сиёсий ўқувга пухта ҳозирлик кўрди. Трестга қарашли бошқармаларда бешта сиёсий-маориф тўгараги ташкил этилиб, уларга 132 тингловчи ёзилган. Бош бошқармага қарашли 3, 153, 159-қурилиш трестлари 1-темир-бетон буюмлари заводи, 1-уйсозлик комбинати ва бошқа қатор ташкилотлар сиёсий ўқув йилини пухта тайёргарлик билан кутиб олдилар.

Янги сиёсий-маориф ўқув йилида доҳиймиз В. И. Ленин таълимотини ва унинг ҳаётини ўрганишга жиддий эътибор берилади. Қайси бир пропагандистнинг машғулот планини олиб қараманг, унда доҳий таржимаи ҳоли ва унинг серқирра фаолиятига бағишланган темаларни кўрасиз. Шунингдек, бинокор пропагандистлар конкрет экономикани ўрганиш, хўжалик ҳисобининг афзалликлари мавзуларига алоҳида аҳамият бердилар. Конкрет экономикани ўрганиш бўйича тузилган тўгарак машғулотларида қурилиш ташкилотларида меҳнатни илмий асосда ташкил этишга қаратилган дарслар ўтилади.

Бу йилги сиёсий-маориф тўгараклари бинокорларнинг ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий билимларини оширишга хизмат қилади.

Ш. УСМОНОВ.

Суратларда: (Ўнгда) шоли бригадасининг бригадири ўрток А. Ан. (Чапда) шоли ўрими пайти. Автор фотолари.

ОЛТИН БОШОҚЛАР

«Октябрь 46 йиллиги» совхози деҳқонлари уста шоликорлардан ҳисобланишади.

Улар бу йил 910 гектар ерга шоли экиб, етиштирилган ҳосилни ўз вақтида давлат омборларига топшириш учун ҳормай-толмай меҳнат қилдилар. Самарали меҳнат ўз натижасини кўрсатди. Шолипояларда ҳосилнинг мўллиги йиғим-теримнинг биринчи кунлариданоқ кўзга ташланди. Гектар бошига олинаётган ҳосил пландаги 31 центнер ўрнига 35 центнердан-га тўғри келмоқда.

Совхозда шоличиликда донг таратган деҳқонлар анчагина. Шулардан бири Цой Иван Васильевичдир. У бошлиқ бригада шоликорлари ўзларига қарашли 105 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнер ўрнига гектар бошига 41 центнердан ҳосил кўтармоқдалар.

Шоли ўрими қизғин давом этаётган шу кунларда азамат бригада шоликорлари ўз зиммаларидаги мажбуриятни бажардилар. Эл хирмонига 340 тоннадан ортиқ дон тўкилди.

Ан Алексей бошчилик қилаётган бригада шолизорларида ҳам мўл ҳосил етиштирилган. 98 гектар ерда 32 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил кўтараётганлиги уларнинг ўз сўзлари устидан албатта чиқишидан далолат бериб турибди.

— Далаларимизда шолидан мўл ҳосил етиштирилганлигининг сабаби шуки, — дейди совхоз директори Абдуманноп Умаралиев, — биз шоли экишдан тортиб, уни ўриб-янчиб олгунга қадар барча ишни механизация ёрдамида амалга оширамиз.

Маълумки, бундан уч-тўрт йил илгари шоликорлик деҳқончиликнинг энг сермеҳнат тармоқларидан бири эди. Айниқса, шолига ишлов бериш, ўтоқ қилиш ишлари деҳқонлардан катта меҳнат талаб қиларди. Кейинги йилларда ана шу оғир меҳнат йўқотилди. Унинг ўрнини ўтни йўқотувчи гербицит «СТМ 34 —Ф» препарати эгаллади. Бу препарат шоли уруғи ерга ташлангандан 35—40 кун ўтгач вертолёт ёрдамида сепилади. Натижада экин пишгунга қадар шоли ўтоқ ўтказилмайди.

Ихтисослашган бу шоликор хўжаликнинг ташкил этилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин, мана, шу қисқа муддат ичида анча-мунча ишлар амалга оширилди. Юзлаб янги ерлар очилиб, ишга туширилди.

Шоли янчишда муносиб ҳиссаларини қўшаётган комбайнчилардан А. Аҳмадгалиев, И. Искандаров, А. Қобулов, С. Будин ўртоқлар ўз комбайнларини унумли ишлатиб, ҳар куни совхоз хирмонига 15—20 бункердан шоли тўкишяпти.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида давлатга уч минг тонна шоли сотиш учун курашаётган совхоз деҳқонлари шу куннинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланмоқдалар. Натижада, йиллик планнинг 3,5—4 проценти миқдорида шоли янчилиб, қабул пунктларига жўнатиляпти.

Шоли ўрим-йиғимини тез суръатлар билан олиб бораётган Хван Николай, Нам Хак Су бошлиқ бригада шоликорлари ўз зиммаларидаги мажбуриятни бажариш олдида турибдилар. Бригаданинг тажрибали деҳқонлари ўзларига қарашли майдонлардан 32 центнер ўрнига 45 центнердан ҳосил кўтармоқдалар.

Шоличиликни йил сайин юксалтириб, ажойиб ютуқларни қўлга киритаётган совхоз деҳқонлари зиммаларидаги вазифани колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди бўладиган кунгача ўринлатишга қарор қилганлар. Ҳозирги долзарб кунларда улар ҳар бир бошоқ дон учун курашмоқдалар.

Н. ТЎРАЕВ.
Бекобод райони.

СЕВИМЛИ САНЪАТКОР

Бу воқеа ўн йил муқаддам, Москвада республикамиз адабиёт ва санъати декадаси ўтаётган вақтда юз берган. Бутуниттифоқ радиоси орқали рус тилида Ҳамзанинг «Майсаранинг иши» асари эшиттирилди. Галина Загурская Майсара ролини ижро этарди. Уруш туфайли неча йиллардан бери бир-биридан айрилиқда юрган Галинанинг холаси Маша хола шу пайт радиодан унинг овозини эшитиб қолади. У Одессада истиқомат қиларди. Галина Загурская эртасига ўз бўлмасига қайтганида йўқотган холасидан шодлик телеграммаси олади. Кўп ўтмай артистка у билан дийдор кўришди...

Галина Загурская — асли иркутсклик. Оддий темир йўл ходими оиласида дунёга келди. Ёшлигиданоқ рақс тушишга қизиқди. Мана шу қизиқиш кейинчалик уни Иркутск шаҳар опера ва балет театри қошидаги балет труппасига етаклади.

Киши ҳаётида шундай бир давр бўладики, уни изоҳлаш жуда мушкул. Труппада ўқиб юрган даврида Галина Загурская худди шундай даврни бошидан кечирди. У билим даргоҳида санъат сирларини иложи борича қунт билан ўрганишга интилди. Ўқишни тугатгач, дастлабки беш йил мобайнида раққоса бўлиб ишлади, турли театр саҳналарида рақслар саҳналаштирди.

Гарчанд у саҳнадаги илк қадамини Иркутск, Ярославль шаҳарларида қўйган бўлсада, кейинги ҳаёти Тошкент билан чамбарчас боғланди. У 1937 йилдан бери пойтахтимиздаги Максим Горький номли рус драма театрида ишлайди. Ўз истеъдоди билан тошкентлик санъат мухлисларини мамнун этаётганига қирқ йилдан ошди. Ҳеч шубҳасиз, бу Галина Загурская ҳаётида эслаб қувонса, арзигудек ажойиб йиллар.

Галина Загурская образдан образга ўз талантининг янги қирраларини намойиш этяпти. У яратган қаҳрамонлар бир-биридан кескин фарқ қилади. У саҳнада гоҳ фожиага йўлиққан, гоҳ ўта қувноқ, аёл қиёфасида пайдо бўлади. Томошабинларга қаҳрамон характерида илғаб олиш қийин бўлган томонларни, ички оламини очиб кўрсатишга уринади. Уни ҳақли равишда «замонавий санъаткор» дейиш мумкин. У қайси спектаклда ўйнамасин, давр руҳини аниқ ҳис қилади. Томошабинда ҳам худди шу кайфиятни уйғота олади.

Юқорида таъкидлаганимиздек, Галина Загурская яратган образлар бир-биридан ажралиб туради. Ҳар бир қаҳрамоннинг ўз характери, орзу-ўйи, интилиши бор. Буларни яхши билган Галина Загурская ҳар бир қаҳрамоннинг ўзига хос хусусиятларини алоҳида бўрттириб кўрсата билади. У яратган образлар галереясига бир назар солган киши бунга гувоҳ бўлади.

У томошабин кўз ўнгида Нина (М. Лермонтов «Маскарад»), Ирина (А. Чехов, «Уч опа-сингил»), Елена (М. Горький, «Мешчанлар»), Валя (К. Симонов, «Рус кишилари»), Жамила (Ҳамза, «Бой ила хизматчи»), Майсара («Майсаранинг иши»), Кручинина (А. Островский, «Айбсиз айбдорлар»), Катюша Маслова (Л. Толстой, «Тирилиш»), Лида Коваль (А. Корнейчук, «Платон Кречет») каби ўнлаб образлар қиёфасида намоён бўлган.

Галина Загурская А. Островский асарларида такрорланмас образлар яратди. Агар XIX аср охири ва XX аср бошларида бу драматургнинг аёл қаҳрамонлари ожиз курашчилар сифатида талқин этилган бўлса, Галина Загурская уларга бутунлай бошқача ёндошди. Унинг ижросидаги бу образлар жасур курашчи ва келажакка ишонч билан қаровчи мард аёллар образларидир. Бу ажойиб хусусият А. Чеховнинг «Уч опа сингил» асаридаги Ирина образида ниҳоясига етказилди. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, Галина Загурская Ирина образини биринчи марта ёзувчи орзу қилганидек комик руҳда талқин эта билди. Ваҳоланки, то шу пайтгача Иттифоқимиздаги талайгина театрлар бу асарни фақат лирик руҳда саҳналаштирган эдилар.

Галина Загурская Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» ва «Майсаранинг иши» пьесаларида Жамила ҳамда Майсара ролларини муваффақият билан ижро этиб, рус томошабинларини ўзбек драматургияси билан таништиришга ҳисса қўшган. Унинг серқирра қобилиятли актёр эканини шу икки образдан ҳам пайқаса бўлади. Жамила руҳий пароканадаликка йўлиққан, ҳаёти ниҳоятда зиддиятли лекин курашчи қиз бўлса, Майсара бутунлай бошқа одам. У ҳам ўз оиласининг софлиги учун кураш олиб боради. Бироқ, бу кураш комик руҳда талқин этилади.

Галина Загурская фақатгина ижрочилик билан чекланиб қолмай, балки талабчан ва меҳрибон мураббий ҳамдир. 40—50 йиллар мобайнида у талайгина спектаклларга режиссёрлик қилди. Ёшлар учун асарлар саҳналаштирди.

1944 йили санъат борасидаги катта хизматларини ҳисобга олиб унга «Ўзбекистон ССР халқ артисти» унвони берилди. Бу катта ишонч уни янада кўпроқ изланишга ундади. Шу йиллар мобайнида у В. И. Ленин номидаги республика пионерлар саройида драма тўгараги ташкил этиб, унга ўзи раҳбарлик қилди. Шу даврда унинг қўлида тарбияланган ёшлар эндиликда республикамизнинг кўзга кўринган санъаткорлари бўлиб етишди. Ҳозир М. Горький номли театрнинг директори С. Р. Лейкина, Н. И. Мягкова, Э. К. Дмитриевалар ўз устози билан бир саҳнада ишламоқдалар.

Галина Загурская ўзининг салкам эллик йиллик ижодий фаолияти мобайнида Ленин, «Меҳнат Қизил Байроқ», «Ҳурмат белгиси» орденлари билан тақдирланган. Бир неча бор Ўзбекистон ССР Олий Советига ва район Советларига депутат қилиб сайланган. Яқиндагина совет санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун «СССР халқ артисти» деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Мана шу қутлуғ, шодиёна кунда ажойиб истеъдод эгасига янгидан-янги ижодий парвоз ва камолот тилаймиз.

Э. УСМОНОВ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

«Маданият» колхози қишлоқларига бир назар ташланг, шинамгина дўконлар, дорихона, ўрта мактаб биноси, нонвойхона ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар кишини хурсанд этади. Тор кўчалар ўрнида кафтдек текис, равон кўчалар барпо этилди.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида хўжаликнинг экин майдони кўпайди. 1237 гектар ерда деҳқончилик қилиняпти. Салкам 200 гектар ерда эса узумзор ва олмазор бор. Соҳибкорлар ғайрат кўрсатишди. Боғбонлар ҳам улардан қолишмаган ҳолда ишладилар. Шунинг учун ҳам олма топшириш ўтган йилдагига нисбатан анча кўп бўлди. Қисқа вақт ичида шаҳарликларга 200 тоннага яқин олма жўнатилди. Бу пландагига нисбатан анча кўп демакдир. Сабзавоткорлар ҳам бўш келишмаяпти. Ҳар бир картадан баракали хирмон кўтаришмоқда. 3276 тонна сабзавот йиғиштириб олинди. План ортиғи билан адо этилади. Биргина карамнинг ўзидан 500 тонна жўнатилди. Сабзи, пиёз, картошка ва бошқа экинлардан олинган юзлаб тонна ҳосил ҳам давлатга топширилятпи. Ҳали далада ҳосил кўп. Уни тезда йиғиштириб олиб, давлатга топширамиз дейишяпти колхозчилар. Ҳосилни ошириш ва уни давлатга топширишда республика Олий Советининг депутати Марҳамат Муслимова, илғор механизатор Эркин Раҳматов, тажрибали деҳқон Юсуф Дўнбоев каби кишиларнинг катта ҳисса қўшаётганликларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ зарур.

Хўжалик комплекс ривожланяпти. Колхозчилар ҳар бир соҳани сердаромад бўлишига эътибор беради. Чорвачиликдан ҳам кўпроқ даромад келадиган бўлиб қолди. Чорва моллари туёғи тўхтовсиз кўпайиб, маҳсулдорлиги ошиб борди. Баҳор ойларида қорамоллар 675 та эди. Ҳозир 684 бошга етди. Совлиқларнинг кўплаб эгизак туғиши сабабли қўйлар сони ҳам анча кўпайди. Жун қирқиб олиш плани муддатидан олдин 114 процент қилиб адо этилди. Ғани Набиев, Карим Раҳмонов, Маъмура Ҳожиакбарова, Мастура Мирзаева каби ишчан чорвадорлар моллар қаровини яхшилашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётганликлари сабабли ҳам ана шундай ютуқлар қўлга киритиляпти. Чорвадорлар қишга ҳам пухта тайёргарлик кўришмоқда. Ем-хашак пландагидан ортиқроқ жамғарилди. Лавлаги, маккажўхори кўплаб етиштирилди. Етиб ортадиган миқдорда силос бостириб қўйилди.

М. АСАТОВА,
Оржоникидзе райони.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

«ЛЕНИН ВА ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ»

ТЕҲРОН, 13 ноябрь. ТАСС мухбири А. Ахмедзянов хабар беради: Бугун Эрон пойтахтининг марказий кўчаларидан бирида «Ленин ва Октябрь революцияси» деган фотовиставка очилди. Виставкага қўйилган жуда кўп фотосуратлар Совет Давлатининг улуғ йўлбошчиси ва асосчисининг ҳаёти ҳамда фаолияти тўғрисида ҳикоя қилади. Пойтахт аҳолиси фотосуратлар қўйилган стендлар ёнида тўхтаб, уларни синчиклаб кўздан кечирмоқда. Дилкаш суҳбатлар бошланиб кетмоқда. Экскурсоводлик ролини ихтиёрий равишда ўз зиммасига олган бир қария фотосуратлар остидаги ёзувларни баланд овоз билан ўқиб бермоқда.

Эронда Ленин номи муътабар. Эронлилар ўз мамлакатининг мустақиллик олишини шу ном билан боғлайдилар. Улар жанубдаги қўшнининг иқтисодий равишда Совет Иттифоқи томонидан берилаётган ёрдамни юксак баҳолайдилар. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан Исфаҳонда қурилаётган металлургия заводи, Эрон газ қувури, Аракадаги машинасозлик заводи ва бошқа кўпгина корхоналар, Эрон иқтисодий тараққиётининг лойиҳаларини иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ривожланиб бораётганлигининг далилидир.

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛОВЧИ РЕЗОЛЮЦИЯ

ДЕҲЛИ, 13 ноябрь. (ТАСС). Бош министрнинг Ҳиндистон миллий конгресс партияси парламент группасидаги 160 дан ортиқ тарафдори кечаги мажлисда резолюция қабул қилиб, Индира Гандиини сўзсиз қўллаб-қувватлашини изҳор этди, деб хабар беради ПТИ агентлиги. «Бош министрни партиядан ўчириш билан, дейилади резолюцияда, «синдикат ўзини миллий ҳаётнинг умумий оқимидан четга чиқариб қўйди».

РАШИД КАРАМИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БАЙРУТ, 13 ноябрь. (ТАСС). Бош Министр Рашид Карами бундай деди: «Араб давлатларининг олий даражадаги кенгашлари ўтказилишини ҳамиша талаб қилиб келаётган Ливан Араб мамлакатларининг позицияларини мустаҳкамлаш ва умумий душманга қарши биргаликда ҳаракат қилиш планини ишлаб чиқиш йўлидаги ҳар қандай тадбирларни қўллаб-қувватлайди».

Республика президенти Хелу ҳузуридаги мажлисда Ливан армиясининг қўмондони генерал Э. Бўстонийнинг Араб давлатлари биргаликда мудофаа кенгашининг Қоҳирада бўлиб ўтган иши натижалари тўғрисидаги доклади тингланган кенгашдан кейин Карами шу баёнотни берди.

Маълумки, кенгаш мажлисида шу йил декабрь ойида Работда Араб давлатларининг олий даражадаги кенгашини чақириш тўғрисида қарор қабул қилинган эди.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ПРАГА. Чехословакия Социалистик республикасида табиий газ истеъмол қилиш ҳажми ошиб бормоқда. Совет гази юборилаётган «Братство» магистрал газ қувури бунга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда. Чехословакиянинг ўзидаги табиий газ конлари мамлакат эҳтиёжларини таъминлашга қурби етмаганлиги сабабли Совет Иттифоқидан газ етказиб бериш анча кўпайтирилади.

●

БУДАПЕШТ. Будапешт метросининг биринчи навбати қуриб битказиладиган кун яқинлашиб қолди. 6,5 километрлик участкада пўлат излар ётқизиб бўлинди, асбоб-ускуналар жадал монтаж қилинмоқда, пардоз ишлари олиб борилмоқда. Митишчинск машинасозлик заводида тайёрланган дастлабки тўртта метро вагонининг синови муваффақиятли ўтди.

●

УЛАН-БАТОР. Бу ерда Монголия Халқ Республикаси фанлар академияси химия, физика ва геология институтлари бирлашган лабораториясининг янги биносига пойдевор қўйишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. Бирлашган лаборатория — Монголия Халқ Республикаси фанлар академияси учун қуриб берилаётган катта қурилиш комплексининг таркибий қисмидир. (ТАСС).

ИҒВОГАРЛИК БАС ҚИЛИНМАЁТИР

АММОН, 13 ноябрь. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Иордания билан ўт очишни тўхтатиш чизиғида иғвогарлик қилишни тўхтатмаётирлар.

Иордания қуролли кучлари вакилининг бу ерда тарқатган ахборотида айтилишича, кеча Исроил қўшинлари оғир артиллерия ва танк тўпларидан, шунингдек пулемётлардан король Хусайн кўприги яқинида, шунингдек Иордан дарёси водийсининг жанубий секторидаги жанубий Шуна ва водий Шувайб районларига ўт очганлар.

Ҳарбий вакилнинг айтишича, отишма вақтида Иордания қўшинлари Исроилнинг бир танкини яксон қилганлар.

29 ноябрь — Югославия миллий байрами куни. Урушдан кейинги йилларда мамлакатда бир қатор янги районлар пайдо бўлди, юз мингга яқин квартира фойдаланишга топширилди. Суратда: янги барпо этилган Белград районининг умумий кўриниши.

ТАСС фотохроникаси.

КОРХОНА ТЕНГДОШИ

Асбобсозлик цехининг улкан корпуси салобат ташлаб турибти. Бу цехни ишчилар корхонанинг юраги дейишади. Негаки, завод ишлаб чиқараётган машиналар, турли қисм ва деталлар энг аввал шу цех ишчилари қўлидан ўтади.

Завод комсомол комитетининг секретари Раҳим Юсупов билан цехни айландик. Дераза ва дастгоҳлар ёнидаги турли гуллар цехга файз киритиб турипти.

Чап томонда, техника хавфсизлиги бурчагидан сал нарироқдаги деворий газета эътиборимизни жалб этди. Октябрь байрами шарафига бағишлаб чиқарилган бу деворий газета дид билан безатилипти.

Токарь Петр Бузаев ҳақидаги кичкина мақолани ўқидим-у, ҳамроҳимга юзландим. У фикримни дарров тушунди:

— Ўзи билан танишмоқчимисиз? Юринг мен билан.

У мени цех тўрига бошлади.

ЛАВҲА

Уч станокдан чиқаётган учқунлар кўзни қамаштиради. Паст бўйли, малласоч киши олдига яқинлашдик. У аллақандай қиррали детални йўнар, дам-бадам тўхтаб, кўзойнаги остидан қараб қўярди.

Бироздан сўнг Петр Федорович станокни тўхтатди-да, биз томонга бурилди. Ҳамроҳим мақсадни айтди.

— Эрта-индин пенсияга кетмоқчиман. Мени ёзиб нима қиласизлар? Ёшларни ёзинг, биз энди кексайиб қолдик, — эътироз билдирди у.

Қайта илтимосимиздан кейингина рози бўлиб, цех мастери хонаси томон юрди.

— Нимадан бошлаймиз?

— Нимадан бўларди, мана, пенсияга чиқишга тараддуд кўраётган экансиз, ҳаётингиз ҳақида гапириб берсангиз.

...П. Бузаев бироз жим бўлиб қолди. Шу топда кўз олдига машаққатли уруш йиллари келдими?

1942 йили у ҳамкасблари қатори Тошкентга йўл олди. Чирчиқда қишлоқ хўжалиги машиналари заводини барпо этишда актив қатнашди. Бугунги кунда чет элларда ҳам ўз маҳсулоти билан танилган завод унинг кўз ўнгида ўсди, улғайди, қудратли корхонага айланди.

«Чирчиқсельмаш» заводида П. Бузаевни танимайдиган киши йўқ. У мажлисларда, ёшлар даврасида корхона тарихи ҳақида ҳикоя қилиб беради, ўзининг бой тажрибасини ўринбосарлардан аямайди. Мана энди пенсияга чиқишга ҳозирлик кўряпти, меҳнатининг гаштини сурмоқчи...

— Заводга келганимга 27 йил бўлипти. Аввалига токарь бўлиб ишладим. Кейин бригадирлик ҳам қилдим.

— Шогирдларингиз ҳақида гапириб берсангиз.

— Кимлар ҳақида гапирсам экан? Ҳаммасини эслайолмайман.

— Бордулин, Полигуев, Персик, Березинлар ҳақида гапирақолинг, — суҳбатга аралашди ҳамроҳимиз.

— Улар ҳақида нима ҳам дея оламан? Яхшиси, ўзлари билан гаплашинг. Мен эса устоз сифатида ўз шогирдларимдан ҳурсанд эканлигимни айтоламан холос.

Петр Федорович станок томон кетди. Цехни айланиб, бирин-кетин тайёр бўлаётган турли деталларни томоша қилдик. М. Музаффаров, В. Мороз, Р. Амерханов, Э. Маас ва бошқалар цех фахри ҳисобланишади. Мастер А. Бурков ана шу илғорлар номини тилга олар экан, биринчи бўлиб П. Бузаев фамилиясини зўр ҳурмат билан айтди.

Беихтиёр яна П. Бузаев станоги олдига келиб қолдик. У 12 тишлик уч томонли деталь қолипини тайёрларди. Детални чархга эҳтиётлик билан олиб борар, тез-тез тўхтаб, унга қараб қўярди. Негаки, қолип-детални ўта аниқлик билан ясаш керак, агар миллиметр бўлагича хато кетса борми, тайёрланадиган деталь ҳам брак бўлиб чиқади.

— Заводда тайёрланадиган ҳар қандай қисм учун қолип мана шу ерда меёрига етказилади, — деди мастер А. Бурков, — агар цехимизни ишчилар айтганидек завод юраги, деб атайдиган бўлсак, биз Петр Бузаевни цехимизнинг ақли, дейишга ҳақлимиз.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

* *

ДЎСТЛАР ТУҲФАСИ

Суратдаги бу тўққиз қаватли шинам турар-жой биносини москвалик қурувчилар барпо этишган. Улар шаҳар марказида яна бир неча шундай кўпқаватли биноларни қуриб, тошкентликларга совға қилишди.

Р. Шамсуддинов фотоси.
ЎзТАГ.

* *

ПАХТАМИЗ — ФАХРИМИЗ

Толиб ЙЎЛДОШ.

Этак боғлаб, дўстлар, пахта терайлик,
Пахта — ҳаётимиз кўрки, кераклик.
Пахта — бу нозн аъмолимиздир,
Пахта ривожимиз, камолимиздир.
Пахтадан тўкунлик, тўқлигимиз ҳам.
Гурунг, давраларда шўхлигимиз ҳам.
Пахтадан қўр олар моли-жонимиз,
Пахта орзуимиз ва мўлжалимиз.
Этак боғлаб, дўстлар, уни терайлик,
Пахта — ҳаётимиз кўрки, кераклик.
Пахтадан оширдик обрўйимизни,
Пахта юксалтирди фикр, ўйимизни.

Омборлар дон билан тўлди пахтадан,
Кекса-ёш миннатдор бугун бахтидан.
Устимиз бут, бутун нонимиз пахта,
Терим — виждон амри, шундай бу ҳақда.
Этак боғлаб дўстлар пахта терайлик,
Пахта ҳаётимиз кўрки, кераклик.
Пахта! — дер элимнинг эркак, аёли,
Пахта ишқи билан банддир хаёли.
Ошиқар далага барвақт чиққали,
«Ким ўзар» теришнинг айни маҳали.
Нонимиз, чойимиз бутун далада,

Англасак жойимиз бугун далада,
Шаҳарли кекса-ёш бу йўлда шаймиз,
Аҳил оилада мамнун яшаймиз.
Пахтада йил бўйи қилинган меҳнат,
Арзийди ҳар қанча терсак, беминнат.
Пахта — шарафимиз, ифтихоримиз,
Тоза-тоза теришлик бу шиоримиз.
Пўлат этаклардек терайлик ҳормай,
Шитоб билан дўстлар орқада қолмай.
Кўкка тенг хирмонлар тиклаб терайлик,
Пахта сув-ҳаводек, жондек кераклик!

ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

МЕҲНАТКАШЛАР ҚУВОНЧИ

Эски Тошкент қишлоғи марказида водопровод қувури ўтказиш ниҳоясига етди. Эндиликда қишлоқнинг Больничная, Кабельная, Карл Маркс кўчасида истиқомат қилувчи меҳнаткашлар зилол сувдан баҳраманд бўлишяпти. Яқин орада Ленинград ҳамда Самарқанд кўчаларига ҳам водопровод қувурлари ўтказилади.

ҚУЛАЙЛИК

Навоий номли ҳамда «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари территориясида «Ислоҳот» қишлоқ совети ташкил этилди. Янги қишлоқ советининг ташаббуси билан ҳар иккала хўжалик марказида алоқа бўлими ҳамда омонат касса очилди. Шунингдек, қишлоқда телефон подстанцияси қурилиши ҳам тугалланди. Ҳозир меҳнаткашлар ўз уйларига телефон точкалари туширишяпти.

ҚУРИЛИШЛАР АВЖИДА

Яқинда фойдаланишга топширилган Марказий болалар боғчасида кичкинтойларнинг қувноқ қаҳқаҳалари янграмоқда. Киров номли колхоз аъзоларининг фарзандларини меҳрибон тарбиячилар ўз паноҳига олишган. Бундан ташқари, колхозда иккита қуртхона биноси ҳамда дала шийпони қуриб битказилди.

И. ЎРИНБОЕВ,
Янгийўл район, Эски Тошкент қишлоғи.

ЛИРИК ЛАВҲАЛАР

БИР ШОДА ИНЖУ

Тонг отди. Майсаларга тушган шабнам шудринг томчиларига айланди. Улар тонг ёғдусида маржон мисоли милтиради. Мажнун толнинг илоннинг тилидек нозиккина навдасидан кўз узолмай қолдим. Унда бир шода инжу кўз ёшларидек шашқатор эди.

Қуш уйқусидек қисқа бўлди унинг умри. Майин эпкиндан завол кўрди, бир лаҳза қалтираб турдида, ерга дув тўкилди кетди. Шуниси афсус...

Аммо шуниси афсус эмаски, зумрад инжулар умр кўрди. Унинг мусаффо бағрида ой сузди, тонг юлдузи кўкда эмас, худди шу томчида сингиб кетди. Илк саҳар жигархун шафақ шу инжуларга ол ранг берди. Сўнгра қуёшнинг ипак нурлари шу бир шода инжуга санчилди. Яна камалак жило бериб товланди.

Бир шода инжу то эпкин дув тўкканга қадар, ана шуларни бошидан кечирди. Бироқ, мажнун тол тагида ётган лойқа кўлмак бундай яшаш завқидан бенасиб эди.

УМИД

Ниёзотага тенгқури Амин бува нуқул тегажоқлик қиларди:

— Мулла, бас энди, у дунёга ариза бер, токайгача бу дунёда таёқ тўқиллатиб юрасан.

Ниёз ота ҳам бўш келмасди:

— Бекорларни айтибсан, эвара кўрмай кетиб бўлибман.

Ҳазил-ҳазил-а, лекин мулла Ниёзнинг бир армони бор. Ўн ўғил кўрди, етмиш набира, ўттиз чеварали бўлди-ю, эварага келганда... Умр дегани ҳам ижарага берилгандай гап. Кошкийди, эвараси тушмагурнинг йиғисини бир эшитса... Ўтган ёз бош чеварани уйлантирди. Келинининг кўзи ёрий қолса эди.

Ниёз ота тўшакка чўзилиб қолган куни чевараси суюнчига келди. Оқсоқолнинг хира кўзлари ёшдан йилтиради. Бир томчи ёш чуқур ажин изларига сизиб тушди. Чўнтак соатини суюнчига узатаркан:

— Қиз бўлса ҳам боши тошдан бўлсин,— деб қўлини дуога очди. Чевара кўчага отилиб чиққанида, отанинг юраги уришдан тўхтаган эди. Бироқ ҳадя қилган соатига жони кўчганидай, чеваранинг кўкрагида бетиним чиқиллаpди.

ОНА — ЕР

Али билан Вали — ён қўшни. Улар ҳали гўдак. Али бироз жиззаки, Вали бироз ўктамроқ. Гоҳо «меники-сеники»га боришади. То иноқлашгунча, бир-бировига пешгирлик қилишади.

Жанжал бошланди, дегунча, Али уйига югуради. Бўрни бекитиб қўйган жойидан топиб олади. Сўнгра шошиб-пишиб, икки дарвоза оралиғига чегара, чизиқ тортади. Вали ҳам бўш келмайди. У толдан хивич синдириб олади. Бир муддатга путур етган дўстликни бўрнинг оппоқ чизиғи ажратиб туради. Вали чегарага Алининг рахна солишини пойлайди.

— Қани, биз ёққа ўтиб кўр-чи, — дейди Али.

— Қани, биз ёққа ўтиб кўр-чи,— дейди Вали.

Шу можаро устига икки она — бири сўл, бири ўнг тарафдан келиб қолади.

— Онажон!— Али чизиқни кесиб ўтади-ю, волидасининг оғушига талпинади.

—Онажон!— Вали ҳам чизиқдан ҳатлаб, онайизорининг қучоғига отилади.

Гўдакларнинг қайбири адоватини олдинроқ унутаркин бу номаълум. Лекин, зумда иккаласи ҳам иноқлашиб кетишади.

Бу лаҳзалик манзарадан Сиз шундай ҳукм чиқармайсизми.

— Еру заминга Она эгалик қилсин! Ана ўшанда Одам Ато ва Момо Ҳаво замонидан бери ҳукм сурган Ер жанжалига чек қўйилади!

Мурод ХИДИРОВ.

ЮБИЛЕЙ ТАРАДДУДИ

— Районимиз ташкил топганига кўп вақт бўлгани йўқ,— дейди Ҳамза район халқ маорифи бўлими мудири С. Саидхўжаев,— ҳозир бу ерда 27 та мактаб бор. 60 га яқин мактабгача болалар муассасаси, 5 та болалар музика таълими мактаби, район пионерлар уйи ишлаб турибди. Кейинги икки йил ичида ҳар бири минг болага мўлжалланган 6 та мактаб фойдаланишга топширилди. Билим ўчоқларида меҳнаткашларнинг 29 минг 679 ўғил-қизи таълим олмоқда.

Районда ўқув-тарбия ишларини намунали йўлга қўйиш борасида қатор ишлар амалга оширилмоқда. Янги ўқув программалари бўйича ўқувчиларга таълим-тарбия бериш йўлида ҳам амалий тадбирлар белгиланди. Ўқитувчилар шаҳар ва марказий ўқитувчиларнинг малакасини ошириш институтларида ва район методика кабинетларида ўз малакаларини оширдилар. Булардан ташқари, мактаб директорлари, илмий бўлим мудирлари ва директорнинг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарлари учун семинарлар ташкил этилди.

Мактабларда Ильич бурчаги, Ленин хоналари ташкил этилмоқда. Яқин орада 231-мактабда доҳий ҳайкали ўрнатилади.

С. АБДУЛЛАЕВ,
Е. АЗИМОВ.

ФОТОКЎРГАЗМА ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Ўзбекистон геология министрлигига қарашли марказий «Геолог» клубида яқинда Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган кўчма фото кўргазма ташкил этилди.

Кўргазмада республика хазинатопарларининг пижоаткорона меҳнатини акс эттирувчи юздан ортиқ расмлар, шунингдек Ленин орденли пешқадам геологларнинг, пармаловчилар, проходкачиларнинг портретлари кўзга яққол ташланиб турибди.

Бу кўчма фотокўргазма республика геология министрлигининг барча трестлари, экспедиция клубларида ҳам ишчи ва хизматчиларга, хазина қидирувчиларга кўрсатилади.

К. МУСАМУРОДОВ.

УЙ БЕКАЛАРИГА МАСЛАҲАТ

* Қиш қиличини кўтариб келяпти. Ҳозир «уй кўтариш»нинг айни пайти. Бунинг учун аввало ҳамма хоналардаги шип ва деворларни тозалаш, сўнг дераза ойналарини артиш лозим.

* Шкаф, гардероб, буфетларни ҳам бир тозалаш керак. Аввало, улардаги ҳамма нарсаларни олиб қўйиб, тортма яшчикларни ҳўл латта билан артинг, деворлари ва полкаларини иссиқ сув билан ювинг. Кейин артиб ташлаб, то қуригунча очиқ қўйинг. Усти фанерланган, лакланган ёки полировка қилинган жойларини эса «Глянец»да ҳўлланган юмшоқ латта билан артинг.

* Қишки буюмларни олиб, яхшилаб қоқинг, бирма-бир шамоллатиб, чўткаланг. Кийим сақланадиган полкалар ва яшчикларга эса оқ қоғоз солиб, ёзги кийим-кечак, бош ва оёқ кийимларни солиб қўйинг. Уларни албатта яхшилаб тозалашни унутманг.

* Китоб жовонларини ҳам тозалаш керак. Аввал китобларни олиб қўйиб, полкаларни ҳўл, кейин қуруқ латта билан артинг. Китобларни ҳам чангдан қоқинг.

* Юмшоқ мебеллар одатда пилесос билан тозаланади. Ҳовлига бир олиб чиқиб қоқсангиз яна яхши. Усти материяли мебелни эса қаттиқроқ латта билан ёки юмшоқ чўткани озгина совун кўпигига бир ботириб олиб артиш мумкин. Кейин яна қуруқ тоза латта билан артиб чиқинг.

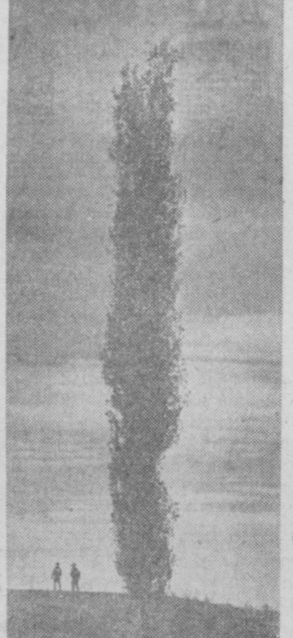

Дала оқшоми.
А. Абалян фотоэтюди.

ШИНГИЛ ҲАЖВИЯЛАР

ШИПДАГИ ЭТИКЧА

Саккиз-тўққиз ёшли чоғларим. Бир куни отам менга қизил хромдан тикилган, баланд пошнали этикча совға қилди.

Лекин, отам раҳматли этикчани атайлаб сотиб олиб келдими, ёки уйида асраб қўйган бўлса, олиб бердими, аниқ эслолмайман. Ҳар ҳолда сал урингантроқ кўринган эди. Мен болалигимга бориб, боғини суриштирмай, кийиб юравердим.

Бир куни онам раҳматли қўлимдан ушлаб, насиҳат қилган бўлди:

— Абдулатиф, ўғлим, этик отангнинг отасидан қолган. Табаррук этикча-я, авайлаб кийгин.

Шу гапдан кейин миямга бир фикр келди. Борадиган жойимга яланг оёқ борсам, этикнинг нима ҳожати бор. Этик кийсам ҳам, киймасам ҳам юрар эканман. Этикни ечиб олсам тез эскитиб қўймайман. Оёғим ҳам яйраб юради.

Қойилмисиз? Ўша кундан бошлаб этикни йўлакда қўлтиққа қисиб, мактабга оёқяланг қатнайдиган, қайтишда яна йўлакда кийиб оладиган бўлдим. Буни қаранг, орадан кўп ўтмай бебош оёқ тарвақайлаб, этикчага йўламайдиган бўлиб қолди.

— Майли, ҳеч қиси йўқ, — деди отам, — катта бўлиб уйлансанг, ўғилчанг кияр.

У шундай деди-да этикчани уйимизнинг шипига остириб қўйди.

Орадан ўн йил чамаси ўтди. Уйландим. Ўттиз ёшимда ўғил кўрдим. Ўғилчам этикча киядиган бўлганда мен қирқни уриб қўйган эдим. Бир куни қарасам, боласи тушмагур кўчанинг қоқ ўртасида этик билан лой кечиб юрибди. Кўрдим-у, тепа сочим тик бўлиб кетди. Дарҳол қулоғидан бураб, уйга олиб кирдим. Оёғидан этикни ечиб олдим-да, ўзининг ўттиз йиллик эски жойи — шипга осиб қўйдим.

Ҳозир ўша ўғлимнинг ўғли этик киядиган бўлиб қолди. Лекин, кийгизмай юрибман. Нега десангиз отасининг боласи-да, этикнинг қадрига етармиди?

ОЛИШ ҲАМ ЙЎҚ, БЕРИШ ҲАМ

Байрам арафаси кунлари эди. Қарасам, соч-соқолим ўсиб, ўримга кирай, деб қолибди. Байрам баҳонасида маҳалладаги сартарошхонага чиқдим.

Буни қарангки, ўша куни сартарошхонада навбат кутганларнинг саноғи йўқ. Ҳатто манглайига эндигина беш-олтита тук битган ўспиринларгача чиқишибди. Уста Расулнинг қўли-қўлига тегмайди. Рўпара келган бошни бир пиёла чой ичгунча, сочидан жудо қилиб турибди.

Ниҳоят менинг навбатим ҳам етиб келди. Уста Расули тушмагур асли уста-да, қўли кўксида, гавдасини ёй қилиб «қани, марҳамат, мулла Абдулатиф» деб мени стулга таклиф қилди. Ўтирдим. Кўз очиб юмгунча соч-соқолни олиб ҳам бўлди.

— Уста, буёғи қанча бўлди? — сўрадим.

— Кўп эмас, бир сўм берсалар етади, — деди у.

Бир сўмни эшитиб, кўзимнинг олови чиқиб кетаёзди. Бермайман, десам, сочни олдириб қўйганман. Берай десам, шунча ёшга кириб, ҳали бошимга бир сўм сарфлаган эмасман. Стулга байлашиб ўтирмаганим учун ўзимни-ўзим койиб нойлож чиқариб бердим.

Орадан икки ҳафта ўтди. Сартарошхона ёнидан ўтиб кетаётсам, Уста Расул бекорчиликдан найза учли қайчиси билан тирноғининг кирини тозалаб ўтирибди. Очиғи, соч-соқолимни олдириш ниятим ҳам йўқ эмас эди. Ичкарига кирдим. Уста мени кўриши билан сапчиб ўрнидан турди-да, илгариги тавазу билан «келсинлар, келсинлар, қани марҳамат» деди.

Сутдан оғзимиз куйган эмасми, қатиқни ҳам пуфлаб ичамиз-да!

— Уста мана соч-соқолни кўриб турибсиз, бошим ҳам унчалик катта эмас. Қанча тўлайман? — сўрадим ундан.

— Э, қизиқ экансиз-у, — деди уста Расул яна усталик қилиб,— от билан туя бўлармиди? Ўтираверсангиз-чи.

— Йўқ, бунақаси кетмайди. Неча пулга олишингизни айтиб қўйинг, — дедим мен ҳам бўш келмай.

Уста соч билан соқолимни ўзича мўлжаллаб турди-да:

— Саксон тийинлик экан-у. майли сиз учун етмиш тийинга олиб қўяман, — деди.

— Йўқ, хўп десангиз эллик тийин бераман.

— Йўғ-эй, инсоф билан-да. Бизда ҳам бола-чақа, план дегандек, деди уста оғринқираб.

— Хоҳласангиз шу, бўлмаса ўзингиз биласиз, эллик тийинга оладиганлар кўп.

Уста ўз оёғи билан кирган ғанимат пулни қўлдан чиқариб юборгиси келмади, шекилли, нойлож.

— Майли, ўтира қолинг, — деди.

Уста Расул ҳафсала билан соч-соқолимни олиб бўлгач, раҳмат айтиб ўрнимдан турдим. Унга миннатдорчилик билдириб, энди чиқиб кетаётган эдим, орқамдан чақириб қолди.

— Меҳмон, бошнинг пули хаёлдан фаромуш бўлдими?

Шунда орқамга қайтиб.

— Бир бошга эллик тийин, тўлашим керакми? — сўрадим мен.

— Ҳа, эллик тийин, — деди уста Расул ҳайрон бўлиб.

— Хўш, икки марта соч-соқол олдирсам неча пул тўлашим керак?

— Бир сўм, — деди уста яна таажжуб оҳангда.

— Ҳа, баракалла, ўтган гал эсингизда бўлса, бир сўм олган эдингиз. Бошимнинг баҳоси эллик тийин экан, нима учун бир сўм оласиз? Ўша бир сўмни иккига бўлингда орамизни очиқ қилиб қўйинг уста. Ҳа, олиш ҳам, бериш ҳам йўқ.

ҲАММОМ

Тавба, одамларга ҳам ҳайронман. Маҳаллада мулла Абдулатиф шу ёшга кириб, ҳали ҳаммом эшигини кўрмаган, деб гап тарқатишибди. Тўғри-да, уйимда текин сув турганда, ҳаммомда нима қиламан. Ҳаммомда тоза ювинсанг ҳам, чала ювинсанг ҳам барибир 16 тийин тўлашинг керак. Бунақа, бебилиска пулни қаёқдан оламан?!

Ҳозир ёшим олтмиш бешга тўлди. Ҳаммомга ўн ёшимдан бошлаб туша бошлаганимда ҳам биласизми, шу вақтгача қанча пул сарфлаган бўлардим? Ҳисобини ҳам қилиб қўйганмиз.

Ўрта ҳисобда бир ойда уч марта ҳаммомга тушдим, дейлик, 48 тийин тўлашим керак экан. Ўн икки ойда — 5 сўм 76 тийин. Эллик беш йилда биласизми, ҳаммомнинг ўзига 316 сўм 80 тийин сарф бўлар экан. Ҳали ҳаммомга тушганда кетадиган совун бу ҳисобга кирмайди.

Хўш, энди айтинг-чи, ҳаммомга тушмай, уйда ювиниш кимни фойдаси-ю, кимнинг зарари?

ДЎЛАНА

Ёз кунларидан бири. Ҳовлидаги пешайвонда оёғимни осилтириб, дўлана еб ўтиргандим. Шу вақт невараларимдан бири чўнтагимдаги дўланани пайқаб, оёғим тагида ўралашиб қолди. Бола халқи ис биладиган бўлади-да! Чўнтагимдан битта дўланани олиб, иккига бўлдимда, ярмисини ўзига, ярмисини бувисига беришни тайинладим. Бувиси яримта дўланани олар экан, ёқасини ушлаб деди:

— Худога шукур болам, бувангҳам одамларга ўхшаб бозордан буюм сотиб олиб келадиган бўлибди.

— Э, тентак, — дедим шунда, — бозордан сотиб олиб эсимни ебманми? Савдода икки мўминни келиштириб қўйганим ҳақига олган ширинкомани беряпман.

А. ШАЙХОВ.

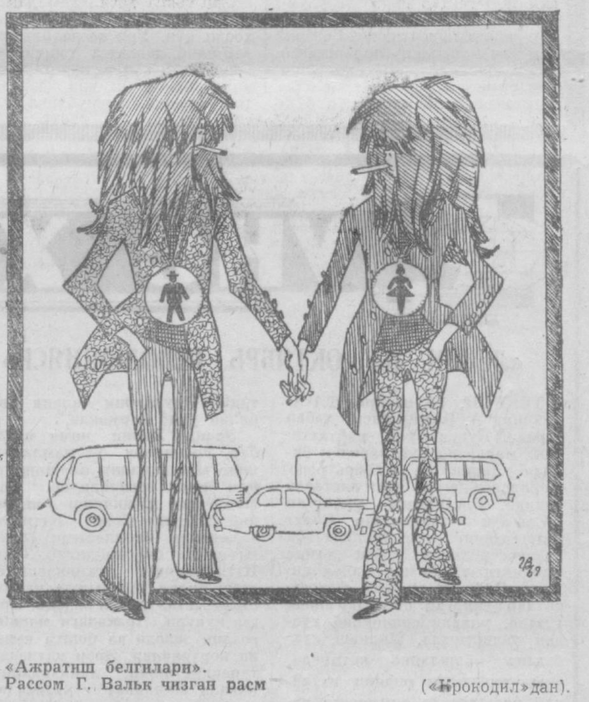

«Ажратиш белгилари».
Рассом Г. Вальк чизган расм («Крокодил»дан).

НЕФТЬ СУВНИ ТОЗАЛАЙДИ

Инглиз-голланд бирлашган «Ройал датч шелл» компанияси нефть ёрдамида сувни кўмир кукунидан тозалаш усулини ишлаб чиқди. Бу янги усул билан сувни бошқа қаттиқ ҳолдаги моддалар билан ифлосланганда ҳам тозалаш мумкин.

Ифлос сувга қўшилган оз миқдордаги нефть кукунлар билан аралашиб, конгломерат ҳосил қилади. Конгломерат эса сувдан жуда осонлик билан ажратиб олинади. Шундай қилиб, сувни 99.5 процентгача ифлосликлардан тозалаш имкони туғилди.

Конгломератни эса ёқилғи сифатида ҳам ишлатиш фойдалидир. Мутахассислар сувни нефтдан тозалашда, аксинча кўмир кукунидан фойдаланишни ҳам таклиф этмоқдалар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.00 — Миниатюралар телевизион театри, 10.40 — Иш билармон (бадиий фильм).

12.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 17.00 — Қувноқ минутлар (болалар учун).

Рус тилида: 17.30 — Телеянгиликлар, 17.40 — Кинофильмлар (болалар учун).

Ўзбек тилида: 18.10 — «Истиқбол эгаллари» תележурнали, (Ёшлик» студияси), 19.00 — Телеянгиликлар, 19.15 — Зайнаб Люманова куйлайди, 19.55 — Кўрсатишлар программаси.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎҚУВ КЎРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида: 10.00 — Ота-оналар учун консультация.

Сиртдан ўқувчи студентлар учун 10.30 — Олий математика, 11.30 — Чизма геометрия.

Рус тилида: 12.30 — Чизма геометрия, 13.30 — Олий математика.

Ўзбек тилида: 14.30 — Сиёсий иқтисод.

16.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Чашма (адабий кўрсатиш), 20.40 — Спорт ҳафта ичида, 21.00 — Кенжа Матназаров куйлайди, 21.40 — Аршин мол олон (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Душанба телестудиясининг кўрсатишлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 15/XI да Қирқ қиз, 16/XI да кундуз Севилья сартароши, кечқурун Жизель.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/XI да Шоҳ Эдип, 16/XI да Мария Стюарт

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/XI да Ажаб савдолар, 16/XI да Навоий Астрободда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонлар аттракциони.

КИНО

Тоғли дара фожиаси — «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳалокат (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 2, 3 ва кеч 8 да), САНЪАТ САРОЙИ (кеч 8-45 минутда).

Жоду севги — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ДОРУРСИНИНГ САВДО-ХАРИД БАЗАСИГА
бош бухгалтер, товаршунос, омбор мудири, юкчилар
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 5, Куйбишев шоссеси, 7-уй (5, 7, 12, 26, 125-автобусларнинг «Товарный двор» бекати).

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

Ҳамма истеъмолчиларга маълум қиладики, сутканинг ёруғ вақтларида уй, ҳовли, магазин, корхоналарнинг ташқи электр чироқларини, шунингдек корхона, ташкилот, билим юртлари бошқа ҳаммаси ўчириб қўйилиши керак.

Сутканинг ёруғ вақтида электр энергиясидан фойдаланиш, огоҳлантирилмасдан электр энергиясини ўзиб қўйиш билан жазоланади.

«Узэнергосбит»

электрдан фойдаланганлик учун тегишли пулни Давлат банкининг кирим омонат кассаларига

ҲАР ОЙНИНГ

1 дан 10 числосигача

ТЎЛАШЛАРИНИ СЎРАЙДИ

Ўтган ойлар учун қарзлари бўлган абонентлар уларни дарҳол тўлаб қутилишлари керак, акс ҳолда огоҳлантирилмасдан электр энергиялари ўзиб қўйилади.

Тошкент область суди коллективи Янгийўл шаҳар халқ судьяси К. Эгамқуловга рафиқаси

Ҳурият ЭГАМҚУЛОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника институти коллективи спорали ўсимликлар бўлимининг мудири А. М. Музаффаровга акаси

Меҳмон МУЗАФФАРОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 2410. ИНДЕКС — 6469 Р — 03535